

Inlägg i bostadsdebatten: För dålig fart på byggandet!

Det är för dålig fart på bostadsbyggandet i Sverige, fr.a. av billiga hyresrätter, där folk har råd att bo. Branschen klagat på krångel med planläggning och tillståndsgivning. Bostadsministern hotar med tvångsåtgärder om inte kommunerna skärper sig. Men en viktig aspekt av bostadspolitiken har helt kommit bort i debatten.

Att bygga bostäder är en investering på 50-100 års sikt. Hus som byggdes för 50 år sedan hade dålig isolering eftersom energin (oljan) var mycket billig. Idag är läget ett helt annat och man isolerar bostäderna betydligt bättre. Men det räcker inte. Om ett par decennier måste vi ha gjort boendet energineutralt.

Sverige har skrivit under Parisfördraget om klimatåtgärder och därmed åtagit sig att bidra till att begränsa temperaturökningen till 1,5 – 2 grader. Det finns ett nationellt mål om fossilfrihet till år 2050. Enligt miljömålsberedningen måste målet skärpas till 2045 om vi ska ha en chans att klara åtagandet från Paris.

År 2021 träder en EU-förordning i kraft som innebär att alla nya hus ska vara "nära-nollenergihus". Redan från 2019 gäller samma sak allt offentligt byggande.

Byggbranschen och svenska myndigheter, inklusive Boverket, tycks vara totalt omedvetna om detta faktum. Det görs enstaka "experiment" med passivhus, nollenergihus och t.o.m. plusenergihus, men huvuddelen av produktionen tuffar på i gamla hjulspår. Obegripligt!

Vårt eget kommunala bostadsbolag, HFAB, har tack vare enstaka engagerade tjänstemän åstadkommit flera passivhus (som huvudsakligen värms av apparater och människor) och ett plusenergihus (ett flerbostadshus i Harplinge med solpaneler och jordvärme). Det senare blev en formidabel framgång: huset överträffade under det första driftåret alla förväntningar och genererade ett överskott av energi på 14 000 kWh! Huset blev förstås dyrare att bygga, men med lägre driftskostnader blir hyran inte högre än normalt. Miljö- och klimatvinsten är mycket stor, men även den rent ekonomiska vinsten, räknat över under husets livslängd.

Då inställer sig frågan: varför byggs inte alla nya hus på detta sätt? Vid en bostadshearing med HFAB och politiker på stadsbiblioteket den 15 februari ställdes frågan om och när nya plusenergihus ska uppföras. Inga sådana planer finns, blev svaret...

Skygglappar och oförlåtlig kortsiktighet karakteriserar svensk byggbransch idag. Man bygger fast sig i föråldrad teknik och omöjliggör våra chanser att nå klimatmålen. Hur länge ska detta fortgå?

Bruno Toftgård
Klimataktion Halmstad